

ЕТИКА
АДВОКАТА

НОРМАТИВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ

Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» передбачає дотримання **Правил адвокатської етики** як одного з основних професійних обов'язків адвоката.

Правила адвокатської етики мають на меті уніфіковане закріплення традицій і досвіду української адвокатури в сфері тлумачення норм адвокатської етики, а також загальноновизнаних деонтологічних норм і правил, прийнятих у міжнародному адвокатському співтоваристві.

ТЛУМАЧЕННЯ ПРАВИЛ АДВОКАТСЬКОЇ ЕТИКИ

Право офіційного тлумачення Правил адвокатської етики належить
ВИКЛЮЧНО

- З'їзду адвокатів України
- Раді адвокатів України.

Якщо положення Правил допускають їх різне тлумачення, то такі положення підлягають застосуванню у найбільш сприятливому для адвоката їх тлумаченню.

ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ АДВОКАТСЬКОЇ ЕТИКИ

I. Незалежність та свобода адвоката у здійсненні адвокатської діяльності

II. Дотримання законності

III. Пріоритет інтересів клієнта

IV. Неприпустимість конфлікту інтересів

V. Конфіденційність

VI. Компетентність та добросовісність

VII. Повага до адвокатської професії

VIII. Чесність та добропорядна репутація

I. НЕЗАЛЕЖНІСТЬ ТА СВОБОДА АДВОКАТА У ЗДІЙСНЕННІ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Свобода від будь-якого зовнішнього впливу, тиску чи втручання в його діяльність з боку державних органів, політичних партій, інших адвокатів, інших суб'єктів тощо, а також від впливу своїх особистих інтересів.

Адвокат зобов'язаний протистояти будь-яким спробам посягання на його незалежність, бути мужнім і принциповим у виконанні своїх професійних обов'язків, відстоюванні професійних прав, гарантій адвокатської діяльності та їх ефективному використанні в інтересах клієнта.

I. НЕЗАЛЕЖНІСТЬ ТА СВОБОДА АДВОКАТА У ЗДІЙСНЕННІ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Адвокат може ділити свій гонорар з іншими особами, якщо це не заборонено актами законодавства про адвокатуру та адвокатську діяльність.

Адвокат не повинен при виконанні доручення клієнта керуватися вказівками інших осіб.

Національна асоціація адвокатів України, органи адвокатського самоврядування в межах своєї компетенції та повноважень захищають його професійні права та законні інтереси, вживають заходів з забезпечення прав адвокатів та гарантій адвокатської діяльності.

II. ДОТРИМАННЯ ЗАКОННОСТІ

Адвокат (адвокатське бюро, адвокатське об'єднання) зобов'язаний використовувати всі свої знання та професійну майстерність для належного захисту й представництва прав та законних інтересів клієнта.

Адвокат не може давати клієнту поради, свідомо спрямовані на полегшення вчинення правопорушень, або іншим чином умисно сприяти їх вчиненню його клієнтом або іншими особами.

Адвокат не має права в своїй професійній діяльності вдаватися до засобів та методів, які суперечать чинному законодавству.

III. ПРІОРИТЕТ ІНТЕРЕСІВ КЛІЄНТА

Адвокат має залишатися незалежним від свого клієнта.

У межах дотримання принципу законності адвокат зобов'язаний у своїй професійній діяльності виходити з переваги інтересів клієнта.

Адвокат за можливості сприяє досудовому та позасудовому порядкам урегулювання спорів між клієнтом та іншими особами.

III. ПРІОРИТЕТ ІНТЕРЕСІВ КЛІЄНТА

Адвокат повинен поважати свободу вибору клієнтом захисника своїх прав (представника чи особи, яка надає йому професійну правничу (правову) допомогу), і не перешкоджати у реалізації цієї свободи.

Адвокат, який надає безоплатну вторинну правову допомогу на підставі доручення органу (установи) з надання безоплатної вторинної правової допомоги, зобов'язаний виходити з переваги інтересів особи, якій йому доручено надавати безоплатну правову допомогу, перед своїми власними інтересами та не спонукати її до укладення Договору про надання професійної правничої (правової) допомоги з ним особисто або з адвокатським бюро, адвокатським об'єднанням чи іншим суб'єктом або адвокатом.

IV. НЕПРИПУСТИМІСТЬ КОНФЛІКТУ ІНТЕРЕСІВ

конфлікт інтересів

суперечність між особистими інтересами адвоката та його професійними правами і обов'язками перед клієнтом, наявність якої може вплинути на об'єктивність або неупередженість під час виконання адвокатом його професійних обов'язків, а також на вчинення чи не вчинення ним дій під час здійснення адвокатської діяльності.

IV. НЕПРИПУСТИМІСТЬ КОНФЛІКТУ ІНТЕРЕСІВ

Адвокат без письмового погодження з клієнтами, щодо яких виник конфлікт інтересів, не може представляти або захищати одночасно двох або більше клієнтів, інтереси яких є взаємно суперечливими або вірогідно можуть стати суперечливими, а також за таких обставин надавати їм професійну правничу (правову) допомогу.

IV. НЕПРИПУСТИМІСТЬ КОНФЛІКТУ ІНТЕРЕСІВ

У разі отримання адвокатом конфіденційної інформації від клієнта, якому він надавав професійну правничу (правову) допомогу, пов'язаної з інтересами нового клієнта при наданні правничої допомоги, адвокат зобов'язаний отримати письмове погодження клієнтів, між якими виник конфлікт інтересів.

Адвокат без письмового погодження з клієнтом, щодо якого виник конфлікт інтересів, не може представляти, захищати клієнта чи надавати йому професійну правничу (правову) допомогу, якщо інтереси клієнта суперечать власним інтересам адвоката.

V. КОНФІДЕНЦІЙНІСТЬ

Дотримання принципу конфіденційності є необхідною і щонайважливішою передумовою довірчих відносин між адвокатом і клієнтом, без яких є неможливим належне надання професійної правничої (правової) допомоги, здійснення захисту та представництва. Тому збереження конфіденційності будь-якої інформації, яка визначена як предмет адвокатської таємниці або становить персональні дані про фізичну особу є правом адвоката у відносинах з усіма суб'єктами права, які можуть вимагати розголошення такої інформації, та обов'язком щодо клієнта і тих осіб, кого ця інформація стосується.

Дія принципу конфіденційності не обмежена в часі.

АДВОКАТСЬКОЮ ТАЄМНИЦЕЮ Є:

- факт звернення особи за правовою допомогою;
- будь-яка інформація, що стала відома адвокату, адвокатському бюро, адвокатському об'єднанню, помічнику адвоката, стажисту або іншій особі, яка перебуває у трудових відносинах з адвокатом (адвокатським бюро, адвокатським об'єднанням), у зв'язку з наданням професійної правничої (правової) допомоги або зверненням особи за правовою допомогою;

АДВОКАТСЬКОЮ ТАЄМНИЦЕЮ Є:

- зміст будь-якого спілкування, листування та інших комунікацій (в тому числі з використанням засобів зв'язку) адвоката, помічника адвоката, стажиста з клієнтом або особою, яка звернулася за наданням професійної правничої (правової) допомоги;
- зміст порад, консультацій, роз'яснень, документів, відомостей, матеріалів, речей, інформації, підготовлених, зібраних, одержаних адвокатом, помічником адвоката, стажистом або наданих ним клієнту в рамках професійної правничої (правової) допомоги чи інших видів адвокатської діяльності.

V. КОНФІДЕНЦІЙНІСТЬ

Розголошення відомостей, що складають адвокатську таємницю, заборонено за будь-яких обставин, включаючи незаконні спроби органів досудового розслідування і суду допитати адвоката про обставини, що складають адвокатську таємницю.

Інформація та документи можуть втратити статус адвокатської таємниці за згодою клієнта або особи, якій відмовлено в укладенні договору про надання професійної правничої (правової) допомоги, що викладена у її письмовій заяві.

V. КОНФІДЕНЦІЙНІСТЬ

Адвокат зобов'язаний поінформувати та роз'яснити дотримання принципу конфіденційності його помічникам, стажистам та іншим особам, які перебувають у трудових відносинах з адвокатом (адвокатським бюро, адвокатським об'єднанням).

Адвокат має створити належні умови зберігання документів та інформації, переданих йому клієнтом, адвокатських дос'є та інших матеріалів, що знаходяться в його розпорядженні і містять адвокатську таємницю

V. КОНФІДЕНЦІЙНІСТЬ

Адвокат не несе відповідальності за відмову будь-яким особам, органам і установам в розкритті адвокатської таємниці і наданні доступу до неї за наявності дозволу клієнта або особи, яка звернулася за професійною правничою (правовою) допомогою, на розкриття адвокатської таємниці. У такому разі адвокат може, але не зобов'язаний розкривати адвокатську таємницю.

У разі пред'явлення клієнтом або особою, яка звернулася за професійною правничою (правовою) допомогою, будь-яких вимог до адвоката у зв'язку з адвокатською діяльністю, адвокат звільняється від обов'язку збереження адвокатської таємниці (конфіденційної інформації) в межах, необхідних для захисту його прав та інтересів.

VI. КОМПЕТЕНТНІСТЬ ТА ДОБРОСОВІСНІСТЬ

Адвокат зобов'язаний надавати професійну правничу (правову) допомогу клієнту, здійснювати його захист та представництво компетентно і добросовісно, що передбачає знання відповідних норм права, наявність необхідного досвіду їх застосування, доскональність у врахуванні всіх обставин, що стосуються доручення клієнта та можливих правових наслідків його виконання, ретельну підготовку до виконання доручення.

Адвокат має постійно підвищувати свій професійний рівень та кваліфікацію, володіти достатньою інформацією про зміни у чинному законодавстві.

Адвокат повинен забезпечувати обґрунтовано необхідний рівень компетентності своїх помічників, стажистів, технічного персоналу та інших осіб, що залучаються ним для виконання окремих робіт у зв'язку з виконанням доручення.

VII. ПОВАГА ДО АДВОКАТСЬКОЇ ПРОФЕСІЇ

Всією своєю діяльністю адвокат повинен стверджувати повагу до адвокатської професії, яку він уособлює, її сутності та громадського призначення, сприяти збереженню та підвищенню поваги до неї в суспільстві.

Цього принципу адвокат зобов'язаний дотримуватись у всіх сферах діяльності: професійній, громадській, публіцистичній та інших. Адвокат зобов'язаний виконувати законні рішення органів адвокатського самоврядування, прийняті в межах їх компетенції, що не виключає можливості їх оскарження у встановленому законом порядку.

VII. ПОВАГА ДО АДВОКАТСЬКОЇ ПРОФЕСІЇ

Адвокат не повинен вчиняти дій, спрямованих на обмеження незалежності адвокатської професії, честі, гідності та ділової репутації своїх колег, підрив престижу адвокатури та адвокатської діяльності.

Критика діяльності, рішень, порядку формування, членів органів адвокатського самоврядування тощо не може бути спрямована на приниження авторитету адвокатури, адвокатської професії та статусу адвоката, бути вираженою у принизливій чи такій, що порочить честь, гідність та ділову репутацію особи, формі, а також містити завідомо неправдиву інформацію або заклики до невиконання рішень органів адвокатського самоврядування.

При здійсненні професійної діяльності адвокат зобов'язаний дотримуватись загальноприйнятих норм ділового етикету, в тому числі щодо зовнішнього вигляду

VIII. ЧЕСНІСТЬ ТА ДОБРОПОРЯДНА РЕПУТАЦІЯ

Адвокат повинен бути добропорядним, чесно та гідно виконувати свої професійні обов'язки. Адвокату заборонено робити завідомо неправдиві заяви стосовно суті доручення, фактичних обставин, що мають до нього відношення, їх правової оцінки, прав і обов'язків адвоката, клієнта, а також обсягу своїх повноважень щодо представництва інтересів клієнта

ВИМОГИ ДО РЕКЛАМУВАННЯ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Рекламні матеріали про адвокатську діяльність (та будь-які інші матеріали, такі як бланки, візитівки та інше) не можуть містити:

- оціночних характеристик відносно адвоката;
- критики адвокатами інших адвокатів;
- заяв про вірогідність успішного виконання доручень та інших заяв, що можуть викликати безпідставні надії у клієнтів;
- вказівок, які можуть сформувати уявлення, що діяльність саме цього адвоката характеризується рисами і показниками, притаманними в дійсності адвокатурі як такій.

ВИМОГИ ДО РЕКЛАМУВАННЯ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Рекламні матеріали про діяльність адвоката мають бути об'єктивними, достовірними, чіткими та зрозумілими й не повинні містити натяків, двозначностей або іншим чином утворювати підґрунтя для введення потенційних клієнтів в оману, а також мають відповідати розумним естетичним вимогам.

Рекламні матеріали не можуть демонструватись (розміщуватись) за допомогою способів (у способи), які дискредитують інститут адвокатури, створюють умови для його зневаги, принижують професію та статус адвоката України.

ВИМОГИ ДО РЕКЛАМУВАННЯ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Адвокати, що здійснюють адвокатську діяльність індивідуально або через адвокатське бюро чи об'єднання (керівники адвокатського об'єднання), несуть персональну відповідальність за достовірність рекламних матеріалів про них (про адвокатські бюро, об'єднання), а також за їх відповідність чинному законодавству та Правилам.

Якщо адвокату стало відомо про поширену без його відома рекламу його діяльності, що не відповідає зазначеним вимогам, такий адвокат, керівник бюро чи об'єднання зобов'язаний вжити всіх розумно доступних заходів до спростування і корегування такої рекламної інформації та повідомити про це раду адвокатів регіону.

ВІДНОСИНИ АДВОКАТА З КЛІЄНТАМИ

Підстави для надання адвокатом правової допомоги

Особи, від яких адвокат може прийняти доручення на надання професійної правничої (правової) допомоги. Забезпечення реальної згоди клієнта на надання йому допомоги певним адвокатом

Інформування, що забезпечує вільний вибір клієнтом адвоката

ВІДНОСИНИ АДВОКАТА З КЛІЄНТАМИ

Дотримання принципів компетентності та добросовісності під час прийняття адвокатом доручення клієнта

Інформування адвокатом клієнта щодо ведення дорученої йому справи

Дотримання принципу законності під час прийняття доручення клієнта

ВІДНОСИНИ АДВОКАТА З КЛІЄНТАМИ

Дотримання принципу неприпустимості конфлікту інтересів на стадії прийняття доручення клієнта

Етичні засади прийняття доручення на здійснення посередництва між клієнтами.

Дотримання принципу конфіденційності під час прийняття доручення клієнта

ВІДНОСИНИ АДВОКАТА З КЛІЄНТАМИ

Дотримання поваги до прав інших адвокатів під час прийняття доручення клієнта

Засади прийняття доручення клієнта декількома адвокатами, адвокатським бюро, адвокатським об'єднанням

Дотримання принципу законності під час виконання адвокатом доручення клієнта

ВІДНОСИНИ АДВОКАТА З КЛІЄНТАМИ

Інформування клієнта про хід та результати виконання доручення

Дотримання принципу добросовісності під час виконання адвокатом доручення клієнта

Гонорар та компенсація витрат, пов'язаних з виконанням доручення

РОЗІРВАННЯ ДОГОВОРУ ПРО НАДАННЯ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ

Одностороннє розірвання клієнтом договору про надання правової допомоги

Одностороннє розірвання адвокатом договору про надання правової допомоги

Розірвання договору про надання правової допомоги за взаємною згодою адвоката і клієнта

Розірвання договору про надання правової допомоги через конфлікт інтересів клієнтів або неможливість дотримання принципу конфіденційності

Розірвання договору про надання правової допомоги з адвокатським бюро, адвокатським об'єднанням

ВІДНОСИНИ АДВОКАТА З КЛІЄНТАМИ

Етичні аспекти відносин адвоката з недієздатним (обмежено, частково дієздатним) клієнтом

Етичні аспекти відносин адвоката з клієнтом-юридичною особою

Етичні аспекти здійснення захисту за дорученням органу (установи), уповноваженого законом на надання безоплатної правової допомоги, або в разі залучення захисника для проведення окремої процесуальної дії

ВІДНОСИНИ АДВОКАТА З СУДОМ ТА ІНШИМИ УЧАСНИКАМИ СУДОВОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Дотримання адвокатом принципу законності у відносинах з судом та іншими учасниками судового провадження

Дотримання принципів незалежності адвоката та пріоритетності інтересів клієнта у відносинах адвоката з судом

Дотримання принципів чесності та добропорядної репутації під час здійснення професійної діяльності в суді

КУЛЬТУРА ПОВЕДІНКИ АДВОКАТА У ВІДНОСИНАХ З ІНШИМИ УЧАСНИКАМИ СУДОВОГО ПРОВАДЖЕННЯ

У відносинах з іншими учасниками судового провадження адвокат повинен:

- бути стриманим і коректним;
- реагувати на неправильні дії або вислови цих осіб у формах, передбачених законом, зокрема у формі заяв, клопотань, скарг тощо;
- бути тактовним при допиті підсудних, потерпілих, сторін у цивільному процесі, свідків та інших осіб.

ВІДНОСИНИ АДВОКАТА ПРИ ЗДІЙСНЕННІ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ З ІНШИМИ ОРГАНАМИ ТА ОСОБАМИ

Етичні аспекти відносин адвоката з органами досудового розслідування та адміністративної юрисдикції

Етичні аспекти відносин адвоката з державними органами

Етичні засади взаємин між адвокатами

АДВОКАТ НЕ ПОВИНЕН ДОПУСКАТИ СТОСОВНО ІНШОГО АДВОКАТА:

- висловлювань, що принижують його честь та гідність, завдають шкоди його діловій репутації, нетактовних та принизливих висловів;
- поширення свідомо неправдивих відомостей про нього;
- спроб схилити клієнта іншого адвоката до розірвання з ним договору про надання професійної правничої (правової) допомоги;
- спілкування з клієнтом іншого адвоката без згоди останнього з приводу доручення, яке їм виконується;

АДВОКАТ НЕ ПОВИНЕН ДОПУСКАТИ СТОСОВНО ІНШОГО АДВОКАТА:

- намагань схилити до укладення договору про надання професійної правничої (правової) допомоги особу, яка прийшла до іншого адвоката (адвокатського бюро, адвокатського об'єднання):
- навмисного введення іншого адвоката в оману стосовно справи, в судовому розгляді якої вони обидва беруть участь, щодо місця і часу проведення судових засідань, результатів розгляду справи судами різних інстанцій, наявності доказів (і намірів їх представити), що в дійсності не існують, намірів свого клієнта, які стосуються предмета спору та ведення справи, умов мирової угоди, що пропонується.

ДОТРИМАННЯ НОРМ АДВОКАТСЬКОЇ ЕТИКИ ПРИ ВИКОРИСТАННІ МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

Участь адвоката у соціальних мережах (наприклад, але не обмежуючись: Facebook, Twitter, LinkedIn, Pinterest, Google Plus+, Tumblr, Instagram, Flickr, MySpace та інших), інтернет-форумах та застосування ним інших форм спілкування в мережі Інтернет є допустимими, проте адвокат може розміщувати, коментувати лише ту інформацію, використання якої не завдає шкоди авторитету адвокатів та адвокатури в цілому.

ДОТРИМАННЯ НОРМ АДВОКАТСЬКОЇ ЕТИКИ ПРИ ВИКОРИСТАННІ МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

Використання адвокатом соціальних мереж, інтернет-форумів та інших форм спілкування в мережі Інтернет повинно відповідати наступним принципам:

- незалежності;
- професійності;
- відповідальності;
- чесності;
- стриманості та коректності;

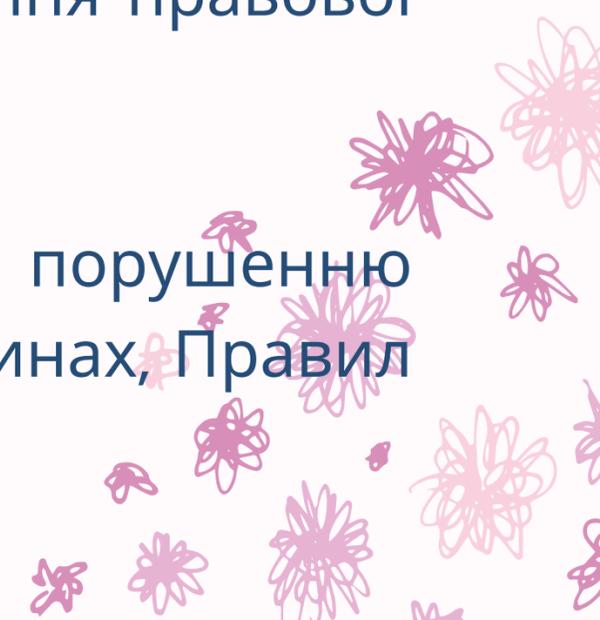
ДОТРИМАННЯ НОРМ АДВОКАТСЬКОЇ ЕТИКИ ПРИ ВИКОРИСТАННІ МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

Використання адвокатом соціальних мереж, інтернет-форумів та інших форм спілкування в мережі Інтернет повинно відповідати наступним принципам:

- гідності;
- недопущення будь-яких проявів дискримінації;
- толерантності та терпимості;
- корпоративності та збереження довіри суспільства;
- конфіденційності.

Адвокат може бути притягнутий до дисциплінарної відповідальності за порушення Правил адвокатської етики його помічником, стажистом або особою, яка перебуває з ним у трудових відносинах, якщо адвокат:

- не забезпечив ознайомлення свого помічника, стажиста або особи, яка перебуває з ним у трудових відносинах, з Правилами адвокатської етики;
  - не здійснював належного контролю за діями помічника, стажиста або особи, яка перебуває з ним у трудових відносинах, залученого ним до виконання окремих робіт за дорученням, передбаченим договором між адвокатом і клієнтом про надання правової допомоги;
  - своїми розпорядженнями і порадами або особистим прикладом сприяв порушенню помічником, стажистом або особою, яка перебуває з ним у трудових відносинах, Правил адвокатської етики.
-

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!

))))